

Fatma Sultan Camii Bir Asır Sonra İbadete Açıldı

İstanbul Fatih'te, eski Bâbiâli'nin —bugünkü İstanbul Valiliği binasının— karşısında yer alan ve yaklaşık bir asır önce yıkılarak günümüze ulaşamayan tarihî Fatma Sultan Camii, Mahmud Es'ad Coşan Vakfı ile İstanbul Valiliğinin yürüttüğü kapsamlı çalışmalar sonucunda aslına uygun biçimde yeniden inşa edilerek ibadete açıldı. Gümüşhânevî Ahmed Ziyâeddin Efendi'nin dergâhı olarak da bilinen tarihî yapıda, tam bir asır sonra ilk kez Cuma namazı kılındı.

1727 yılında III. Ahmed'in kızı Fatma Sultan tarafından inşa ettirilen, 1859'dan itibaren Gümüşhânevî Dergâhı olarak kullanılmaya başlanan ve 1925 yılına kadar bu vazifesini sürdüren mekân; 29 Şevval 1447 (17 Nisan 2026) Cuma günü kılınan Cuma namazı ile yaklaşık 100 yıl aradan sonra yeniden ibadete açıldı.

Programa İstanbul Valisi Davut Gül de katıldı

Cuma namazı öncesinde katılımcılara lokum ve gül suyu ikram edildi. İstanbul Valisi Davut Gül programa iştirak ederek vatandaşlara aşûra ikramında bulundu. Yoğun katılım sebebiyle Camiye sığmayan vatandaşlar namazlarını avluda eda etti.

MAHMUD ES'AD COŞAN VAKFI

Basın Bülteni

17 Nisan 2026

Fatma Sultan kimdir?

Fatma Sultan, 1704 yılında III. Ahmed'in kızı olarak dünyaya geldi. Genç yaşta Sadrazam Nevşehirli Damat İbrahim Paşa ile evlendi. Caminin bulunduğu alanda daha önce Piri Ağa Mescidi yer almaktaydı; Nevşehirli Damat İbrahim Paşa bu mescidin yanına bir saray inşa ettirdi. Hayırseverliğiyle tanınan Fatma Sultan, harap durumdaki mescidi görünce sarayının arazisinden de bir bölümü ilave ettirerek burada büyük bir cami inşa ettirdi. Fatma Sultan, 1733 yılında 29 yaşında vefat etti.

Fatma Sultan Camii'nin tarihi

Caminin açılışı, hicrî 1140 (milâdî 1727) yılı Rebülevvel ayının sekizinde bir Cuma günü yapıldı. 1755'teki Hocapaşa yangını, 1761'de bölgeye yıldırım düşmesi ve 1808'de geçirdiği yangın gibi tahribatlar yaşayan Cami, 1827 yılında II. Mahmud tarafından çeşitli eklemelerle yeniden ihya edildi. Fatma Sultan Camii, 1859 yılında Şeyh Ahmed Ziyâeddin Gümüşhânevî'nin temsil ettiği Nakşibendî-Hâlidî kolunun Ziyâiyye şubesinin merkezi oldu. Daha önce Mahmud Paşa Medresesi'ndeki hücrelerinde ilim ve irşad faaliyetlerini sürdüren Gümüşhânevî'ye Fatma Sultan Camii'nde meşihat verilmesiyle birlikte Cami, aynı zamanda tekke hüviyetine büründü. 19. yüzyıl ortalarında metruk ve çoğunlukla ibadete kapalı bir halde bulunan bu Cami, Ahmed Ziyâeddin Gümüşhânevî tarafından ihya edildi. Gümüşhânevî'nin halifelerinden Kastamonulu Hasan Hilmi Efendi, gönüllü olarak caminin müezinliğini üstlendi.

MAHMUD ES'AD COŞAN VAKFI

Basın Bülteni

17 Nisan 2026

Yapı, tekkeye dönüştürüldükten sonra da Cami olarak kullanılmaya devam etti; 1875 yılında batı yönüne harem ve selâmlık bölümlerinin eklenmesiyle mimari bütünlüğüne kavuştu.

Ahmed Ziyâeddin Gümüşhânevî'nin ardından bu tekkede sırasıyla Kastamonulu Hasan Hilmi, Safranbolulu İsmail Necati, Dağistanlı Ömer Ziyâeddin ve Tekirdağlı Mustafa Feyzi Efendiler (k.s.) vazifede bulundu.

İstanbul tarihçisi Prof. Dr. Semavi Eyice, İstanbul'un kaybolan eserlerini anlattığı Eski İstanbul'dan Notlar adlı eserinde Fatma Sultan Camii için şu satırlara yer verir:

"Fatma Sultan Camii, Osmanlı tarihinde Lâle Devri denilen bir dönemin hatırası olarak yapılmış; 19. asrında ise burada Gümüşhânevi Ahmed Ziyâeddin Efendi'nin kurduğu dergâh, İstanbul'un tasavvuf ve din bilgileri erbabının toplandıkları bir merkez olmuştur." ve din bilgileri erbabının toplandıkları bir merkez olmuştur."

Eyice, aynı eserinde yapının akıbetine "Rahmetli dostum Sabri Ülgener'in çocukluğunun geçtiği bu yapı artık kaybolmuş" sözleriyle değinir ve şu bilgileri de aktarır:

"Dr. Sabri Ülgener'in (eski İstanbul müftüsü) dedesi İsmail Necati Efendi, bu dergâhın şeyhlerindedir. Sabri Bey, dedesi Hacı İsmail Necati Efendi'den bahsederken onun, İstanbul'da eski Bâbiâli karşısında bulunan Gümüşhânevi Dergâhı'nın şeyhlerinden olduğunu söylemişti. Bu dergâh veya tekke, bitişğinde olan Fatma Sultan Camii'nin müstemilâtını teşkil ediyordu."

MAHMUD ES'AD COŞAN VAKFI

Basın Bülteni

17 Nisan 2026

Çalışmalar nasıl yürütüldü?

Tarihî yapı, arşiv fotoğrafları ve belgeleri ışığında aslına uygun biçimde, modern imkânlar kullanılarak yeniden günümüze taşındı. Toplam 1.101 m²'lik yapı alanında cami, idari bina, kütüphane ve sergi salonu yer alıyor.

Restorasyon çalışmaları kapsamında cami, idari bina, sergi ve kütüphane alanlarını içeren yapı, onaylı projesine uygun olarak restore edildi. Minare, çelik konstrüksiyon üzerine taş kaplama olarak inşa edildi. Cami duvarlarındaki tüm kalem işi süslemeler, onaylı projeye göre uygulandı. Sergi ve kütüphane alanında yükseltilmiş ahşap döşeme oluşturuldu; kazı sonrasında ortaya çıkan kalıntılar korunarak gerekli temizlik ve koruma çalışmaları tamamlandı.

Ahşap ve betonarmenin bir arada kullanıldığı yapıda, kalıntı alanı üzerine çelik konstrüksiyonla imalat yapıldı; hem ahşap hem de çelik malzemeler yangın geciktirici boyalarla korundu. İstanbul Valiliği karşısında, Hükümet Konağı Sokağı ile Gümüşhaneli Sokağı'nın kavşağında yer alan Fatma Sultan Camii, yapılan kapsamlı ve titiz çalışmalar sonrasında yeniden ibadete açıldı.

Ayrıntılı bilgi

Fatma Sultan Camii'nin tarihçesi ve günümüze kazandırılma sürecine ilişkin ayrıntılı bilgilere mec.org.tr/projeler/fatma-sultan-camii adresinden ulaşabilirsiniz.